

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adressa pre všetky zásielky:

Jozef Teslík Uh. Skalica (Szakolca).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roku 1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov stojí 2 hal.

Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Trh na dievčatá a nevesty.

V našich krajoch už len z rozprávok sú známe „jarmeky“ na dievčatá, ale v Turecku a v niektorých južných krajoch Ruska prevádza sa tento hnusný, pohanský obyčaj aj za našich časov. U divých a polodivých národov kvitne ešte obyčaj, že si nevesty na verejnom trhu kupujú. V Európe, ktorá sa chvástá, že je osvietená a vzdelaná, sú takéto trhy na ľudské mäso ešte tiež možné a aj trpené. Často zapríčiňuje bieda, že chudobní rodičia chcú sa zbaviť svojich detí, na pr. v Číne, kde deti vyhadzujú alebo na cestu vykladajú. — V meste Kovrovo v Rusku, zavládol min. roku následkom neúrody obchod s dievčatmi a veľmi sa drahé predávajú. Cena určuje sa dľa veku, vyvinutosti a krásy. Malé decko nestojí viac ako 12 kor., 13—14-ročné dievčatá predávajú sa po 120 až po 180 kor. Náš obrázok predstavuje takýto smutný výjav, jako si škaredí, orientálni kupci ubohé obeť na trhu obzerajú a vyberajú.

Vyzvanie ku predplateniu

na týždenník

„Pokrok“

„Pokrok“ vychodí každý piatok. Do ďalších krajov expeduje sa ešte v piatok odpoľudna, do bližších v sobotu ráno, tak že všetci naši odberatelia budú mať časopis v rukách už v sobotu večer. *Všetkým odberateľom odporúčame, aby sa u našich dôverníkov v obciach predplatili hromadne.* Týmto bude sa „Pokrok“ zasielať pod krížovou obálkou po 18—20 číslach, toto môže byť najmenšia objednávka. Niže 18 čísiel nezasielame časopis v krížovej obálke. Kto chce jedno číslo rovno zo Skalice odberať poštou, ten musí sa predplatiť na „Pokrok“ 2 korunami ročne.

Za odobraté jedno číslo u našich dôverníkov, platí sa hotovo 2 hal.

Každý celoročný odberateľ, ktorý 2 kor. vopred zaplatí, dostane kalendár „Novú Domovú Pokladnicu“ za sníženu cenu 40 hal, franco do domu.

Prosíme ct. redakcie by nám zasielali svoje časopisy na zámenu.

Predplatné posielajte na adresu:

Jozef Teslík, Uh. Skalica
(Szakolcza).

V pred!

Nitrianske Záhorie znamenite začalo tento nový rok, založením časopisu „Pokrok“. Ty milý „Pokroku“ buď len verný tvojmu programu, *haj náboženstvo, kresťanské mravy, buď za hospodársky pokrok ľudu, a v prvom rade za utlačeníh sedliakov, remeselníkov a nádeníkov, za vernosť ku krajine, za udržanie Uhorska, za práva národov a jednotlivcov, uverejňujúc nestranné a spoľahlivé dopisy o krivdách ubohého, opovrhnutého ľudu slovenského, snaž sa za prevedenie tých sociálnych a hospodárskych oprav, ktoré sú každodennými starosťami ľudu a každého pokrokového človeka.*

Vy, Záhoráci, ak vám skutočne na srdci leží pozdvihnutie vás samých, na stupeň pokroku, tak láskave napomáhajte činnosť vášho „Pokroku“ a uvidíte, že kde „Pokrok“ bude riadiť myseľ občanov, tam sa i blahobyť ľudu uslaší, lebo tento časopis je čistých a vznešených zámerov. Čím viac sa vás prichytí k prevedeniu snah „Pokroku“, tým skorej a dokonalejšie sa ony prevedú. Preto: **Svoj ku svojmu!**

Jedno naše porekadlo hovorí: „viac rozumom nežli silou.“ Každý človek, ak chce sa lepšie mať, musí svojmu veku primerane, potrebnú schopnosť mať. Naši predkovia, nemajúc novín, lebo ináč hovoreno svojskej spisby, tak cestovaním a vandrovaním, museli si potrebné znalosti nadobudnúť, a následovne jazdili po jarmekoch na 10—15 mil zeme, ako na pr. skalickí súkeníci až za Dunaj do Taty, do Pešti, do tekovskej stolice až do Levíc atď., za Moravu a do Rakús naši čizmári a slovenskí ševci. Tak videli, poučili sa a pokračovali v pokroku. Keď prestalo zariadenie cechov a nastúpily smutné časy voľného priemyslu a kapitalizmu, prestalo i cestovanie remeselníkov, aby však títo v po-

roku remesla nezaostali, a s továrnymi výrobcami závodit mohli, tak nútení sú svoje znalosti čítaním odborných spisov a novín si nadobúdať a sa vzdelávať. Preto v iných krajinách každé remeslo má svoje odborné noviny, len slovenskí roľníci a remeselníci sú tak zaostali, že o nových výskumoch na poli roľníctva, remeselníctva a obchodu málo alebo nič nevedia, lebo svoje noviny, knihy nečítajú, nepodporujú a tak zostávajú „buta tótok“. Milí rodáci, má to i na ďalej tak byť? *Nie a Nie! A toto „nie“ rád by som tak silno zavolať, až by sa Biela Hora 100-násobnou ozvenou otriasla, lebo tak leniví a chladnokrevní oproti vášmu pokroku, vzdelaniu nesmiete byť a jak máte len za náprstok čistého rozumu a sebavedomia, sdrúžte sa okolo časopisu „Pokrok“ a smelo sdeľujte vaše mienky, bolásti atď., a tak jeden druhého poučiac i práca pojde zdarnejšie i groš sa ľahšie vyrobí. Preto pozor bratia, aby vás potomci vaši neprekliňali pre ľahostajnosť, pre olovenosť rozumu a pre hriechne meškanie drahého času, ktorého ste nepoužili pre zabezpečenie vašich práv, vášho majetku duševného i hmotného.*

Všimnite si slov J. Kráľa, spievajúceho:

„S krivdami von! tie netajme,
práva národné si hajme;
nebojme sa žiadnej moci, —
inakšie sme len otroci.“

Franko Skalický.

Odporúčajte „Pokrok“, jedno číslo stojí 1 kr.

Noviny z blízka i z ďaleka.

(Dopisy.)

— Štepanov a okolie. V Štepanove utvoril sa začiatkom decembra min. roku, nový Potravný Spolok pričinením a neunavnosťou prev. p. farára Petra Jámbora. Sklep otvorený bol pred vianočnými sviatkami. Zaujatosť je veľká.

I „Úverkový spolok“ tu zdarne účinkuje.

V Dojciu už 9 mesiacov blahodárne účinkuje „Potravný spolok“ a riaditeľstvo usiluje sa všemožne tento do rozkvetu priviesť. A Boh žehná snahám dojčianskych ľudomilov, len majú ešte málo účastín (asi 170), ale je nádej, že sa jejich počet zväčší.

„Úverkový spolok“ tu kvitne; dušou jeho je šikovný, mladý občan Jozef Brusil.

Vo Veľ. Kovátove jestvuje tiež Potravný spolok už vyše roka. Teraz stavajú nový dom pre tenže. *Pozorovateľ.*

— Zo Smolenic. Aj my trpíme tiež na všeliaké neporiadky v obecných záležitostiach, ktoré väčšinu obecného výboru znepokojujú. A preto sa v pravde obetiví a za dobro obce zaujati údovia dohovorili, že v pondelok 12. jan. t. r. sídu sa a zadržia poradu, kde sa poradia o manipulovaní obecného pastvíska, horskej dane a iných obecných robôt, aby už raz bolo všetko v poriadku, a žiadajú si mimoriadne obecné shromaždenie. Daj Bože, aby sa už raz i Smolenice stali vzornou obcou. — Dňa 4. jan. mali naši páni tanečnú zábavu a vo svojom kasíne valné shromaždenie. Nám sedliakom sa pozdáva, že naši páni majú jejich kalendár o 4 dni vopred, my kresťania až 7. jan. môžeme začínať fašiangovať.

— Holič. (Divadlo.) Holičskí ochotníci veľmi často poskytujú svojmu občenstvu pôžitkupné večierky. Dňa 4. jan. predstavili zase „Strýdža z pod hája“, od Fr. Urbánka a dňa 6. jan. predstavili veselohru: „Stryko“, krome toho predniesol p. Fr. Nedbálek, ktorý bol aj učiteľom ochotníkov, zaujímavé monology. Ochotníci

pozostávajú z remeselníckej a hospodárskej mládeže. (Krásna to shoda, ktorú by sme u nás darmo hľadali.) Prijem urobil temer 200 korún. Vo hre sa vyznačili: Jozef Vanek, Pavel Kožík, Maria Pollák, Alžbeta Nejedlík, Anna Sloboda, Ján Puček, Anna Budovič a i., vôbec všetci herci previedli úlohy svoje ku spokojnosti občenstva. Divadla súčasnila sa temer celá intelligencia. (Len u nás v Skalici je ľudové divadlo trňom v očiach tých, ktorých heslom je: „nech je len sedliak hlupý, zatiaľ je nám dobre.“

— Šaštin. S veľkou radosťou sme prijali nový časopis „Pokrok“ a naši ľudia potešili sa mu úprimne. U nás je tak veľké oduševnenie za „Pokrok“, že jeden-druhému týmito slovami podáva tieto novinky:

„Kto Pokrok čítať nechce,

Ten pokroku urobiť nemôže.“

Spolkový život u nás čo deň blahonosne sa vyvíja a myslím, že pre každého dobre smýšľajúceho kresťana a Slováka je to potešiteľná okolnosť keď vidí vokol seba ľudí takých, ktorí nielen o hmotné pozdvíženie jeho, ale aj o jeho duševné napredovanie sa starajú. Radosť naša bola veľká, keď sme videli, že náš pán predseda veľk. p. Jozef Škarda nielen hmotne, ale i svojimi prednáškami život nášho Kruhu podporuje. Tento náš holičský pastier zaviazal sa nám častejšie prednášať, čo už i počína plniť, lebo dňa 4. jan. t. r. držal nám prvú prednášku. Na sviatok Troch kráľov urobil nám zase novú radosť tým, že náš Kat. Kruh slávnostne pozhnal. Odmenou našou bude, povďačnosť k nemu!

Povďační sme veľmi p. Kuchváľkovi, ktorý nám jeho nový dom veľmi ľavne prenajal. Vnútorne zariadenie kruhovej miestnosti stálo nás 200 korún. *Šaštian.*

— Z Búr. Sv. Jura nám píšu: „Vítazstvo Messiaša nepredstavili u nás sv.-janskí ochotníci, ale náš notárius, ktorý v jednej osobe zastával všetky úlohy. Prekazil predstavenie, ktoré vraj by mohlo byť poriadku nebezpečné. Občania búr.-sv.-jurskí spíte? Kde je vaše staré sebavedomie?“

— V Sv. Jáne pretrhol sa pánsky telefon! Casíno, ktoré sa vraj najbližšie prekrstí na meno „Germania“ odhlasovalo, časopisy: „Budapesti Hirlap“ a „Grenzbote“ viacej neodberať, ale miesto nich vraj objednať: „Alkotmány“ a „Grenzbote“. Pán „praeses“ zľaknul sa tohoto rozhoúnutia a zvolal: „to je škandál, ďaleko sme to priviedli.“ Rozumej, kto rozumieť máš!

— Unin. Minulú nedeľu t. j. 4. dec. boli sme sa síšli čo spolkový výbor, kde nám medzi iným sdelené bolo, že náš potr. spolok od započatia svojho t. j. od 7. júla do konca decembra utržil za tovar 14281 kor. 08 hal. a že na účastiny prijal 3701 kor. 40 hal.

— Zo Gbelov. Nič za darmo! je heslom mnohých našich obec. výborníkov, znáte ich, netreba ich spomínať. „Bratři tých 115 zl. by sa malo rozdeliť medzi tých, čo sa namáhajú s potrav. daňou. Ano, ano zaslúžili by niečo, natrápili sa dosť, nech to robí pes, laziť po celom mestčku. Tak je, tak“; a páni susedi po dobrej rade išli k lojďákovi a otvorili fašiangy, zabávali sa a pracovali v prospech obce. Tak si spievali, že ich bolo až na ulicu počuť, jeden aj ochorel a chceli už i pre doktora do Skalice poslať, lebo náš nebol doma. Neni divu, tie nové vína sú kyselé a príde človekovi mldo. Ubohá potravná daň!! Sláva junečkovi! *Bol tam.*

Drobné zprávy.

— Osobné. Kancelláriu Dr. K. Boora v Malackách, prevzal Dr. Jozef Kubina, kraj. vyslanec z Mor. Sv. Jána. Odporúčame ho do priazne našich rodákov.

— **Všetkých účastníkov a priateľov Potravného spolku v Skalici** vyzývame, aby sa v nedeľu 11. januára o 4. hodine popoludní ku valnému shromaždeniu do miestnosti kat. kruhu dostavili.

— **O daňových knižkách.** Všetkým, ktorí sa na nás ohľadom chýb v jejich daňových knižkách sa nachádzajúcich, obrátili, sľubujeme, že v najbližšej obecnej rade (sesii), budeme požadovať revisiu daňových knižiek.

— **Sediaci tešte sa.** Jako sa dozvedáme nebudú výlohy upravenia pozemnoknižných vložiek (Betétszerkesztés) zaplatené zo štátnych prostriedkov ale rozvrhnú sa na daň pozemkovú a domovú na jednotlivých majiteľov. Oslobodený od tohoto poplatku nebude nik. Pozemky nenesú skoro nič a platy uvažujú sa na ne ohromné. V lani inžinieri, kataster, toho roku zase pozemnoknižné výlohy a to sa porád opakuje. Kam to dospejeme?

— **Občania, voličia!** Tieto dni sa budú voliť v našom okrese obecné predstavenstva. Buďte na pozori, komu váš obecný majetok sveríte. Voľte si statočných, poctivých ľudí, ktorí nepijávajú za obecné peniaze a obecný majetok len rozhadzujú. Nech sa táto stará rakovina už raz vykorení, bo toto je najhlavnejšia príčina úpadku obcí našich. Heslom vašim nech niesú rodinné zväzky a priateľstva, ale statočnosť. Kto nevie so svojim majetkom šafáriť, taký predstavený, ktorý celé dni len v krčme vysedá, nenie hoden úradu, lebo veďte, že čím mokrejšie sú hrtáne pánov výborov, tým väčšia je obecná príťažka, ktorú vy platíte.

— **Vystahovalectvo.** Dľa výkazu rumunskej vlády, vystahovalo sa do Rumunska behom roku 1902 16,000 *Madarov*. Ušly pred biedou, práve tak, jako utekajú pred ňou do Ameriky naši *Slováci*. Treba sa postarať o prácu a zárobok a nikto nebude z tejto vlasti utekať preč.

— **Košikárstvo.** V Skalici už dlhší čas pracuje snaživý, ale chudobný košíkar. Vyhotovuje všetky druhy košov, ozdobné košíky, cestovné koše, detské vozíky atd. Pracuje solidno a lacino.

— **Jaké starosti majú vysoké vojenské kruhy.** Od tej doby čo vojenským dôstojníkom povýšili platy, stále vymýšľajú nové veci. Včul si žiadajú zase „kvastle“ či strapce na ramená aby nevyzerali jako komisní vojaci a nové „salonné nohavice“ žeby tiež chceli. Jako vidno nerobia si títo páni nič ani z prázdnnej kassy štátu, ani z biedy krvavo daňujúceho ľudu.

— **Nová zónová tarifa na uhorských štátnych železničiach** dňa 1. januára vstúpi do života. Dľa novej tarify zdražie len prvá zóna a bude stáť na rýchlovlaku lístok I. triedy k. 1-80, II. triedy k. 1-20, III. triedy k. 0-70; na osobnom vlaku lístok I. triedy k. 1-50, II. triedy k. 1-20 a III. triedy k. 0-60 — Cestovanie po železnici zdražie obzvlášte následkom toho, že od 1. januára miesto doterajších 14 zón bude ich 16. — 15. zóna bude siahť od 301 kilometra do 400, od 401 kilometra však až do nekonečna siahla 16. zóna. Cena 15. zóny bude: na osobnom vlaku lístok I. triedy k. 21, II. tr. k. 14, III. triedy k. 9; na rýchliku I. triedy k. 27, II. triedy k. 18, III. triedy k. 11; cena 16. zóny bude: na osobnom vlaku lístok I. tr. k. 24, II. triedy k. 16 a III. k. 10; na rýchliku I. triedy k. 30, II. triedy k. 20 a III. trieda korún 12.

Kto cestuje s lístkom 1—XV. zóny, môže cestovanie raz pretrhnúť a potom ďalej cestovať toho istého alebo nasledujúceho dňa. S lístkom tejto zóny, znejúcim „ta a nazpät“, možno pretrhnúť cestovanie aj na ceste ta i na ceste zpiatočnej.

Lístky štátnych železníc nebudú mať platnosť na čiarach košicko-bohumínskej železnice.

— **Čo daroval náš krajinský vyslanec svojmu okresu.** Náš krajinský vyslanec Dr. *Ján Černoš*, ostrihomský opát a kanonik behom minulého roku nasledujúce väčšie milodary udelil obciam svojho okresu: 1. na skalický spítal 3000 korún, 2. v Holiči na sochu sv. Tro-

jice 200 korún, 3. spolku ochotníkov na hudobné nástroje 400 korún. 4. Potravným spolkom: a) v Brockom 200 korún, b) v Unine 200 kor., c) v Radimove 200 korún, d) v Kútoch 200 k., e) vo Gbeloch 400 korún. 5. Kostolom: a) v Letniči 200 kor., b) vo Vrádišti 200 korún c) vo Vidovanoch 100 kor. 6. Hasičskému spol. v Skalici 250 korún, 7. gbelskému „Kat. kruhu“ 100 kor. 8. na mokrohájsku kat. školu 200 korún. 9. prívalom oškodeňým vrbovčanom 200 korún a 10. vyhorelcom v Radošoveciach 80 korún; spolu 6130 korún. Skutky tieto skvelé hovoria a dokazujú opravdovú lásku nášho krajinského vyslanca, ktorému i za to ďakujeme, že pri pojednávaní predlohy o vystahovalectve, vecnú a reálnu reč vo snemovni prehovoril a pestrými farbami poukázal na biedy a krivdy, ktoré chudobný ľud okresu nášho tlačia.

Kupujte v potravnom spolku!!!

Hospodárstvo, priemysel, kupectvo

Zástupky peňažné.

Pozorujeme-li skutočný obeh peňažný, sľadíme, že výmena neuskutočňuje sa len na základe peňazi razených z drahých kovov, totiž, že pri veľkej čiastke výmen nie sú sprostredkovateľmi jedine peniaze kovové, ale tiež papiery; a papiery tieto, ktoré sú sprostredkovateľmi výmen môžeme pomenovať *zástupkami peňažnými*.

Keby všetky smeny musely byť vykonávané drahým kovom, spotreba zlata stúpla by v jednotlivých územiach do značnej výšky, ďalej drahé kovy majú veľkú hodnotu i žiadalo by to veľkých obetí, keby všetky peniaze musely byť razené z drahého kovu, preto uživa sa v niektorých prípadoch papierových, ako zástupok peňažných, ktorými uspori sa na spotrebe drahých kovov.

Hlavné zástupky peňažné, ktorých uživa sa v obehu ako platidiel a menidiel sú v prvom rade:

1. *Zmenky* a sice vlastné a vydané. Zmenka vlastná z hospodárskeho stanoviska znamená sľub vydateľa, že obnos zmenečný zaplatí v určitej dobe. (Srok zmenky).

Zmenka vydaná znamená príkaz vydateľa druhej osobe, aby táto vyplatila tretej osobe obnos, na ktorý zmenka ženie.

2. *Checky*. (Čeky) Sú to poukázky, ktorými vydateľ, lebo ten, kto podpisuje check prikazuje bankárovi, aby vyplatil obnos v checku naznačený, buď osobe v checku naznačenej, lebo doručiteľovi checku.

3. *Pokladničné poukázky bankovné*. Sú to také poukázky, ktorými sľubuje banka, že tomu kto vložil do nej dajaké peniaze, vyplatí vklad buď hneď, akonáhle poukážku bankovnú predloží, buď po určitej dobe výpovednej.

4. *Bankovky*. Tieto obsahujú sľub banky ceduľovej, že poukážku tú vo svojich pokladniach vymenia drahým kovom. Keď si všimneme našich papierových bankoviek najdeme, že sú opatrené asi nasledujúcim nápisom: Bankovku túto Rakúsko-Uhorská banka vymení v pešťanskom lebo viedeňskom hlavnom ústave hneď na poukázanie, drahým kovom (striebrom, zlatom). Aby mohla banka ceduľová skutočne svojmu sľubu dostať, musí uschovávať v zásobe toľko drahého kovu, koľko papierových peňazi je vydaných medzi ľuďmi. Bankovky vydávať smie len taková banka, ktorej udelí štát svoje svolenie. Právo vydávania bankoviek je výsadou či *privilegiomom*, jedine Rakúsko-Uhorskej banky ceduľovej

Mimo týchto zástupok peňažných mohly by byť tiež iné zástupky v iných prípadoch uživané, na pr. *sporiteľné* a *záložné* knižky, *poštovné poukázky*, lebo *poukázky poštovnej sporiteľne* a pod. konečne tiež *poštovné známky* mohly by kolovať.

J. H.

Právny radca

XXII. Zákonný článok z r. 1886. O obciach.

36. §. Obecný volič:

Voliteľom je každý 20-ročný obyvateľ, ktorý od svojho majetku alebo dôchodku platí v obci nepretržite dva roky štátnu daň. Kto ale mimo výdelkovej dane I-ej triedy inej dane neplatí, má právo len vtedy jestli nestojí pod právomocou hospodára.

37. §. a) Volebného práva nemajú, b) ktorí sa pre nejaký priestupok vo vyšetrovacej väzbe nalezajú.

c) ktorí sa pre priestupok a za previnenie zo ziskuchtivosti právoplatne pod obzľobou nachádzajú, alebo pod trestom ztraty slobody (zatvoreni) postavení sú, alebo stoja pod právomocou súdneho výroku na vykonávanie politických práv vyzdvihnutí.

40. §. Voleným môže byť: každý 24-ročný dospelý občan, ktorý v smysle 36 a 37. §§ volebné právo má.

46. §. Voľba deje sa — pri verejnom označení hlasujúceho lístkami (cedulkami).

47. §. Voľbu vedie hl. slúžny, alebo nim poverený slúžny.

49. §. Spočítanie hlasov (lístkov) deje sa verejne a vedie sa o spočítaní protokoll.

Menoslov zvolených zástupiteľov hneď sa uverejní.

50. §. Sťažnosti ohľadom vedenia voľby, ďalej poznámky oproti voliteľnosti zvoleného majú sa podať behom 10 dní k uhodnoverujúcej komissii.

Všeličo.

Uctive prosíme tých P. T. pánov, ktorým bol „Pokrok“ pod križovou obálkou zaslaný, aby nám udali, koľko čísiel im máme zasielať.

— Kto si zaslané tri čísla „Pokroku“ podrží, považovaný bude za odberateľa.

— Rozširovateľom „Pokroku“ Kto získá v obci 100 odberateľov dostane peknú knihu do daru.

— **Dobri vtáci.** Mayer Déneš a Riegler Ernest, žiaci IV. triedy skalického gymnásia bavili sa tým, že vytĺkali redaktorovi tohoto časopisu obloky. Radosť im dlho netrvala, boli dolapení a správcom gymnásia udaní. Žiaci dozneli, že holi navedení aby „panslávovi“ vytĺkli okná. Utešená to výchova!

— **Môže si utečená princezna Lujza vziať Girona?** *Manželstvo* katolícke je nerozlučiteľné, ani pápež nemôže manželstvo rozviazať. Len raz sa stalo, že pápež manželstvo rozviazal, *Napoleona* s cisárovnou *Jozefinou*. Ináče by musela princezna prestúpiť a cudzie štátne občanstvo prijať, ale jej sňatok v Sasku ani v Rakúsku platný nebude.

— **Nový rok** začína sa rôzne. U Rusov o 13 dní neskôr. U Turkov, Peršanov začína v apríli a v máji, Japanci a Koreanci mali nový rok vo februári, dnes už majú európsky kalendár.

— **Hlas zvonu.** Proti pitkám a sylvetrovským krikom vyzvávajú v Nemecku, o pol noci po všetkých obciach.

— **Z Búr Sv. Mikuláša.** Pane redaktor Vaše noviny sú vitané. Odberateľov prihlásilo sa dosť a bude ich ešte viacej. Snáď vášmu rezkému „Pokroku“ podari sa prebudiť našich ľudí za potr. spolok. My sme sa s pánom učiteľom napracovali, ale naše námahy majú posial malý výsledok.

„Pokrok“ sľubuje dávať zprávy o kvetúcich potr. spolkoch na okolí. Len zobuďte tých Búranov, nech neváhajú a pomáhajú si dľa príslovia. „Pomôž si človeče a Pán Boh ti pomôže.“ M. Š.

Najnovšie zprávy.

Telegramy.

— Berlin. Srbský kráľ Alexander dá sa najbližšie s kráľovnou Dragou rozsobašiť.

BESEDNICA.

Strašná noc.

(A. Čechov.)

Ivan Petrovič Panichidin zbládnul, shasol lampu a začal povýšeným hlasom:

»Temná, nepreniknuteľná hmla visela nad zemou, keď som sa v noci o vianociach r. 1883. vracial domov od priateľa — teraz už mŕtvého — kde sme sa tedy všetci sošli na špiritistickom večierku. Uličky, ktorými som sa vracial, neboly osvetlené; bol som nútený ísť skoro po hmatu. Žil som v Moskve u »Uspenija na Mogileach« v dome úradníka Trupova, tedy v najpustejšej strane Arabata . . . Myšlienky moje byly smutné a trápily ma . . .

Život tvój blížil sa ku konci — kajaj sa! To mi riekol na večierku duch Spinozov, ktorého sa nám podarilo vyvolať. Žiadal som ho, aby opakoval a tanierik nie len opakoval, ale i doložil: »dnes v noci.« Neverím vo spiritismus a myšlienka na smrť, ba aj len zmienka o nej uvádza ma v malomyselnosť.

Smrť, pánovia, nemožno ujsť, denne môže nastať, — ale preto predsa myšlienka na ňu protiví sa prirodzenosti ľudskej . . . Tu však, keď ma zahaloval nepreniknuteľný, chladný mrak a pred očima mihaly sa kvapky dažďové a nad hlavou žalostive stonal vietor, — keď som koľ seba nevidel ani živej duše, nečul hlasu ľudského, naplňoval dušu moju neurčitý a neobjasniteľný strach. Ačkoľvek som ďaleký predsudkov, ponáhlal som sa a bál sa ohliadnuť, ba podívať sa stranou!

Zdalo sa mi, ohliadnem-li sa, — uvidím iste smrť v podobe prízraku.

Tento neurčitý, ale pochopiteľný strach nepustil ma ani keď som — vyškrabajúc sa do štvrtého poschodia Trupovovho domu — otvoril dvere a vošiel do svojej izby. V byte mojom bola tma. V kachľách skučal vietor, ako by sa loprosoval o teplo a trepal dvierkami.

Mám-li veriť Spinozovi — usmial som sa — i mám dnešnú noc zomrieť pri takom skučaní. To je veru nepríjemné!

Škrtnul som zápalkou. Prudký vietor hnal sa strechou. Tiché skučanie zmenilo sa v zlovestný rev. Kdesi dole ťtklo z polovice strhnuté okno a dvierka mojich kachiel jačaly o pomoc.

Zle je tým, ktorí nie sú v takej noci pod strechou, pomyslel som si.

Nebolo však času oddávať sa podobným úvahám. Keď sa mi rozohorela sira na zápalku a ja preletel očima izbou — zazrel som neočakávanú, úžasnú vec. Ach, že mi nezhasil vietor zápalku! Nebol bych ničoho zbadal, vlasy by sa mi neboly sjezily. Vzkriknul som, — urobil krok ku dveriam a plný úžasu, zúfania, podivenia zavrel oči.

Uprostred izby stála rakev.

Modravý plamen sŕpy nehorel dlho, ale stačil, abych zpozoroval obrysy rakve.

Videl som ružový, iskrami svietelkujúci brokát, zlatý kríž vrchnáka, veci to, pánovia, ktoré sa vryjú do pamäti, nehľadiac k tomu, že ste ich videli len okamžik. A tak aj tá rakev, — videl som ju iba sekundu, ale pamätám sa na ňu do najmenších podrobností. Bola to rakev pre človeka prostrednej postavy a súdiac dľa ružovej farvy, pre dievča. Drahý brokát, nožičky, bronzové držadlo, všetko to nasvedčovalo tomu, že nebožka bola bohatou.

Vyběhol som, ako by mi hlava horela a bez rozvahy, ešte iba nevyssloviteľný strach, letel po schodoch dolu.

Na chodbách a na schodoch bola tma; nohy sa mi zaplietly do (šosov) kožucha a do dnes sa divím, že som nepadol a nevylomil si krk. Kadenáhle som sa oetnul na ulici, oprel som sa o mokrý stĺp lampy a začal sa upokojovať.

Srdce mi strašne ťtklo, dych sa zastavoval . . .»

Pokr. nasl.

OZNAMY.

(Za obsah oznamov neberie redakcia zodpovednosť.)

Ve prospech Ústrednej Matice školskej.

Humpolecké súkna

a lodny. Dámske lodny.

Módne látky oblekové, látky na svrchníky a havolky, z čistej ovčej vlny v ľavých cenách odporúčuje:

KAREL KOCIAN,
súkenícky a prvý zasielateľský obchod
v Humpoleci. 51

Vzorok k nahliadnutiu zasielajú sa franco.

Učňa

z poriadnej kresťanskej rodiny, na pekárstvo prijme Engelbert Pinkalský, v. Uh. Skalici.

Svoju novozariadenú kniháreň,

opatrenú najnovšími strojmi a všetkými modernými pomôckami knihárskymi, odporúča et. obecnstvu ku prevedeniu všetkých knihárskych a ozdobných prác.

Alojz Adam,
knihár
v Uh. Skalici.

Semená
Všetkých druhov
dodáva
v najlepšej
akosti

JINDRICH
Najväčší
Český Semennarský
OBCHOD
„UZI. Husy“

VANĚK
V PRAHE
Václavské Náměstí
Cenníky Zdarma
20.000 Odběratelů!

Jozef Lidl Brno, Morava

Orelská ulice číslo 7.

51

Prísazný znalec c. k. zemského súdu.

Prvá česká továrna výroba hudobných nástrojov.

VELKOSKLAD:

pian, pianin a harmonií zo všetkých prednejších tovární českých i cudzozemských.

Hudobné nástroje

pre hudobné sbory, kostoly, divadlá v najväčšom výbere a najnižších cenách.

Cenník na požiadanie zdarma.

Vývoz do všetkých dielov sveta.

Každá sporivá gazdina

používa

KOLINSKEJ

Kávovej Prísady SO SOKOLOM

a docieli tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvenej kávy.

Továrny: v Kolíne a v Prostejove. (Morava.)

26